

Протокол

засідання Бюро з забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності біолого-екологічного факультету № 11 від 09.02.2022

ПРИСУТНІ: доц. Шарамок Т. С., доц. Дрегваль О.А., доц. Кофан І.М., доц. Шульман М. В., доц. Яковенко В.М., доц. Скорик О.Д., аспірантка Курченко В.О., студентка групи БП-18-1 Чокаль Н. С., студентка групи БН-20-1 Бойко Р. Д., студентка групи БХ-19-1 Кіндратенко Є. І., студентка групи БП-20-1 Лагода В. І., студентка групи БН-20-1 Тесленко М. С., студентка групи БЕ-20-1 Танцуріна Є. В., студент групи БГ-20-1 Голуб О. В., студентка групи БЕ-18-1 Мацюк В. О., студентка групи БЕ-19-1 Мусієнко А. В.

СЛУХАЛИ: аналіз опитування випускників та НПП з питань організації освітнього процесу та представників ринку праці – з питань освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності; аналіз стану освітньої діяльності та якості вищої освіти на біолого-екологічному факультеті та розробка пропозицій щодо вдосконалення діяльності з урахуванням освітніх пропозицій.

ВИСТУПИЛИ:

Доц. Дрегваль О.А. ознайомила присутніх з питаннями, які будуть розглядатися на даному засіданні та запросила розпочати засідання з аналізу опитування випускників факультету з питань організації освітнього процесу.

Доц. Дрегваль О.А. проаналізувала результати анкетування **випускників магістрів, які навчалися за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія»**. В опитуванні брали участь 6 студентів. Усі випускники відмітили, що викладання здійснювалось державною мовою, а також впродовж навчання проводилося регулярне опитування щодо якості освітніх послуг. Всі випускники будуть рекомендувати своїм знайомим навчатися за спеціальністю «Біотехнології та біоінженерія» в ДНУ; 67 % випускників відповіли, що не складно було працевлаштуватися на перше місце роботи. Випускники високо оцінили такі пункти анкети: «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування», «Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстер клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)», «Оцінювання знань під час навчання відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно» (середня оцінка – 5,0 балів), «Я задоволений рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок», «Навчання було сучасним та практично орієнтованим», «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню» (по 4,8 балів; «Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок (4,7).

З усіх підрозділів університету найвищі оцінки своєї діяльності отримали наступні підрозділи: випускова кафедра (5,0), деканат факультету (4,7), наукова бібліотека (4,5), студентський відділ та відділ по зв'язку з виробництвом, Рада студентів БЕФ (по 4,2); приймальна комісія, рекламно-договірний відділ, гуртожиток, Палац студентів, централізована бухгалтерія, Рада студентів ДНУ, профбюро, військово-обліковий відділ (по 4,0).

На питання «Чого мене, на мою думку, не навчили, а це потрібно на сучасному ринку праці?» всі відповіли, що задоволені отриманими знаннями, на питання «Які дисципліни треба ввести до освітнього процесу» відповідали: «Біоінформатику», «Другу іноземну мову», «Психологію», на питання «Які дисципліни треба вивести з освітнього процесу» відповідали про дисципліни, які вивчалися на бакалавраті. Пропозиції від випускників – оновлення лабораторій, зробити більш інтерактивні заняття, використовувати ігри, пропонувати варіанти короткотермінових стажувань за спеціальністю для отримання професійного досвіду.

Відповідаючи на анкету «Якість організаційного та інформаційного забезпечення освітньої програми «Біотехнології та біоінженерія», на питання щодо відповідності навчання до затвердженої освітньої програми всі випускники відповіли позитивно, також студенти стверджували, що всі вони брали участь у обговоренні освітньої програми. На питання «Чи задоволені Ви у цілому якістю навчання за ОП Біотехнології та біоінженерія?» всі випускники відповіли, що повністю задоволені. Всі випускники високо оцінили рівень організації навчального процесу, виявили повну задоволеність розкладом занять, підтвердили, що вони отримували всю необхідну інформацію щодо організації освітнього процесу. На питання «Як Ви оцінюєте достатність обсягу часу, який виділяється на вивчення навчальних дисциплін?» всі відповіли, що цілком достатньо. Всі випускники відповіли, що мали можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання. Всі випускники високо оцінили роботу куратора, який надавав їм розклад занять, допомагав у складанні індивідуального плану, залучав до наукових та культурних заходів. На питання «Чи маєте Ви можливість відвідувати лекції фахівців університету та інших ЗВО?» 2 випускника відповіли, що так, 2 – що не мають такої необхідності, 1 – ні. Під час навчання в магістратурі всі випускники брали участь у роботі конференцій та семінарів. На питання «Чи є, на Ваш погляд, проблеми змісту і організації навчального процесу, які потребують вирішення?» всі випускники відповіли, що немає таких проблем.

При опитуванні щодо якості забезпечення навчального процесу матеріально-технічними ресурсами випускники відповіли, що оцінюють стан лекційних аудиторій як гарний або задовільний, на питання щодо комп'ютерним забезпеченням навчального процесу 2 випускника відповіли, що повністю, інші – частково, 3 випускника повністю задоволені роботою бібліотеки, 2 – частково. На питання «Чи доступні Вам потрібні підручники, посібники та інші методичні матеріали (в друкованому або електронному вигляді)?» відповіли, що так – 4, один, що так, але не завжди в повному обсязі. На питання щодо стану лабораторій 3 випускника відповіли, що вони задоволені, 2 – частково. На питання «Які проблеми матеріально-технічного

забезпечення навчального процесу потребують вирішення?» 1 відповів, що проблем немає, 2 вважають, що потрібно оновлення приладів та поповнення реактивів.

Аналіз анкетування щодо академічної доброчесності показав, що випускники правильно розуміють поняття «академічна доброчесність» та види її порушення: академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, корупція; всі підтвердили, що науково-педагогічні працівники та куратор інформував їх щодо дотримання академічної доброчесності під час навчання, а також, що вони ознайомлені з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в ДНУ; 3 випускника підтвердили, що приймаються в університеті заходи проти здобувачів, в роботах яких виявлено елементи плагіату, 2 відповіли, що не чули про такі випадки. На питання щодо заходів ВНЗ при виявленні плагіату в роботах студентів всі відповіли, що такі роботи не зараховуються, проводиться повторне проходження оцінювання, пропонується часткове доопрацювання роботи. Здобувачі вважають, що доречно проведення дискусій, тренінгів, майстер-класів та інших заходів для популяризації академічної доброчесності з-поміж здобувачів вищої освіти, вони приймали участь у таких заходах. Усі відповіли, що вважають чинну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ДНУ об'єктивною. Здобувачі вказували, що при написанні робіт використовують завжди доступні матеріали, аналізують їх та цитують із зазначенням джерела.

Аналізуючи стан якості освіти та освітньої діяльності за ОП «Біотехнології та біоінженерія» та «Мікробіологія та вірусологія» треба зазначити, що кафедра мікробіології, вірусології та біотехнології покращила матеріально-технічне забезпечення навчального процесу. В цьому навчальному році за кошти університету були закуплені мікроскоп, лабораторний посуд і реактиви. Викладачами кафедри в минулому році видано в електронному вигляді 9 методичних вказівок до лабораторних (практичних) робіт та самостійної роботи здобувачів, видано посібник з лабораторних методів в мікробіології, вірусології та біотехнології. Науково-педагогічні працівники пройшли різного типу стажування: професійне стажування в минулому році пройшли 4 викладача, всі викладачі прослухали курси підвищення кваліфікації «Сучасні інформаційні технології у освітньому процесі вищої школи», 6 викладачів прослухали курси «Професійна діяльність у вищій школі: методи, мистецтво, майстерність».

З метою вдосконалення ОП «Біотехнології та біоінженерія» другого (магістерського) рівня дисципліну «Сучасне моделювання лікарських препаратів» замінили на дисципліну «Антимікробні препарати», дисципліну «Технологія мікробних виробництв харчової промисловості» – на дисципліну «Математичне моделювання біологічних систем та процесів», дисципліну «Біотрансформація сировини рослинного походження» – на дисципліну «Сучасні методи виділення та культивування клітин рослин та тварин».

Доц. Скорик О.Д. повідомила аналіз результатів анкетування здобувачів другого (магістерського) рівня зимового випуску 2021-2022 н.р. за спеціальністю 091 Біологія ОП Біохімія та фізіологія.

Анкетування щодо якості освіти та освітньої діяльності за спеціальністю 091 Біологія пройшли 6 студентів з другого (магістерського) рівня зимнього випуску 2021-2022 н.р. (75 %) та зазначили середню оцінку за освітньою програмою 4,3. Середні результати під час відповіді на питання «Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок» становить 4,8. Здобувачі вважають, що навчання було сучасним та практично орієнтованим, оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно та оцінили ці критерії середньою оцінкою 4,5 та 4,8 відповідно. Випускники оцінили у 4,5 бали такий пункт як: «Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок». Оцінка пунктів стосовно того, чи викладачі використовували сучасні педагогічні методи, та чи навчання було сучасним та практично орієнтованим становила 4,5, а пункт «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню», був оцінений випускниками у 4,8 балів. Оцінка студентів пункту: «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування» становила 4,5

Всі (100%) випускників відмітили, що викладання здійснювалось державною мовою та впродовж навчання регулярно проводилося опитування щодо його якості. Також всі (100%) випускники будуть рекомендувати іншим навчатися в ДНУ за своєю спеціальністю.

Найвище студенти оцінили роботу випускаючої кафедри, наукової бібліотеки та студентського відділу – 4,8 балів. Студенти виказали задоволення роботою таких підрозділів як, профком ДНУ, рада студентів факультету, рада студентів ДНУ та приймальна комісія, випускники оцінили її у 4,5 бали. Роботу рекламного-договірного відділу, військово-облікового відділу, централізованої бухгалтерії, палацу студентів та гуртожиток випускники оцінили у межах 4-4,1 бал та трохи нижче оцінили роботу кафедри фізичного виховання.

На питання «Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись?» були отримані такі відповіді: «50/50», «не може визначитись, ще не займався цим питанням», «так».

Щодо того, чого не вистачало у навчальному процесі, думки порівну розділилися: частина випускників відповіла, що бажали б отримувати більше практичних навичок, частина не визначилась, і така ж частина відповіла всьому навчили. Студенти у своїх відповідях не запропонували інших дисциплін, які необхідно ввести до освітнього процесу.

Стосовно пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара випускники наголошували на необхідності покращення технічного забезпечення лабораторій різних кафедр або його повне оновлення.

В ході розгляду та обговорення пропозицій стейкхолдерів (роботодавців та здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти), НПП кафедри біохімії та фізіології щодо вдосконалення освітньої програми Біохімія та

фізіологія за спеціальністю 091 Біологія було прийнято колегіальне рішення про внесення змін до програми:

1. Скоригувати **мету освітньої програми** та викласти в наступній редакції:

Фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка фахівців, здатних здійснювати професійну та науково-інноваційну діяльність в галузі біології з акцентом на вивчення фізіолого-біохімічних механізмів біологічних явищ та процесів.

2. Зазначити в фокусі ОП такі **ключові слова**: *біологія, біохімія, фізіологія, нейрофізіологія, нейроімунологія.*
3. Ввести у перелік компонент ОП дисципліну ОК 2.2 “Еволюційно-адаптивні властивості біосистем” (3 кредити, екзамен, 2 семестр), викладання якої необхідно для набуття знань щодо закономірностей біорізноманіття та еволюції живих систем, їх взаємодії з навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування, механізмів збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмах, еволюційних ідей органічного світу. Нова дисципліна відповідає предметній області спеціальності та забезпечує формування компетентностей та результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 091 Біологія. Ця дисципліна буде викладатися за всіма ОП спеціальності 091 Біологія на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
4. Об’єднати дисципліни ОК 2.4 Функціональна біохімія та ОК 2.6 Основи патологічної фізіології в одну дисципліну ОК 2.6 Функціональна біохімія та основи патофізіології, обсягом 5 кредитів, формою підсумкового контролю - екзамен, викладанням у 1 семестрі.
5. Змінити шифр дисципліни «Молекулярні механізми міжклітинної комунікації» з ОК 2.2 на ОК 2.4, перенести її викладання з 2-го на 1-ий семестр та змінити форму підсумкового контролю з «екзамену» на «диф.залік».
6. Зменшити кількість кредитів на викладання дисципліни ОК 2.3 «Нейроімунологія» з 4 кредитів до 3 кредитів.
7. Згідно проведених змін у переліку компонентів оновити матриці відповідності в ОП.
8. Провести оновлення складу розробників програми: включити до складу робочої групи освітньої програми представника від студентського колективу, який приймав участь в оновленні програми: здобувача освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності 091 Біологія Мурдасова Євгенія В’ячеславовича.

Також було проаналізовано матеріально-технічну базу навчального процесу для підготовки бакалаврів за спеціальністю 091 Біологія ОП Біохімія та фізіологія та магістрів за ОП Біохімія та фізіологія. Головним чином матеріально-технічна база відповідає задовільному рівню організації і дозволяє виконання лабораторних та практичних робіт з нормативних та спеціальних курсів підготовки за наявністю базового біохімічного та фізіологічного обладнання (спектрофотометри, ФЕКи, мікро- та

ультрацентрифуги, дистиллятори, електронні ваги, мікроскопи, ІФА-рідер, електрокардіограф, осцилографи, нейротахометр, нейростимулятори, прилади для електрофорезу, прилади стереотаксичні, холодильники тощо).

В наявності є 2 мультимедійних проектори з екранами.

Також було проведено анкетування випускників другого магістерського рівня зимового випуску 2021-2022 н.р. за спеціальністю 091 Біологія ОП Біохімія та фізіологія, щодо якості забезпечення навчального процесу матеріально-технічними ресурсами. В опитуванні прийняло участь 8 здобувачів вищої освіти (100%).

На питання «Як Ви оцінюєте стан лекційних аудиторій?» 50% відповіли «задовільний», 25% «гарний» та 25% «незадовільний».

Оцінка комп'ютерного забезпечення освітнього процесу студентами показала, що 50% з них частково задоволені цим, 37,5% повністю задоволені, 12,5% незадоволені. Всі студенти виявили повне задоволення роботою бібліотеки та відмітили доступність потрібних підручників, посібників та інші методичних матеріалів (в друкованому або електронному вигляді). При відповіді на питання «Чи задоволені Ви станом лабораторій?» думки здобувачів вищої освіти розділилися: 50% відповіли «так», 37,5 - «частково», 12,5 – «ні». На питання «На Вашу думку, які проблеми матеріально-технічного забезпечення навчального процесу потребують вирішення?» студенти відповіли наступним чином: опалення, застаріле обладнання в лабораторіях, яке потребує оновлення, необхідне оновлення ремонту деяких корпусів, впровадження більш сучасних методик, збільшення кількості лабораторного устаткування.

Також було проведено анкетування випускників другого магістерського рівня зимового випуску 2021-2022 н.р. за спеціальністю 091 Біологія ОП Біохімія та фізіологія щодо дотримання академічної доброчесності. В опитуванні прийняло участь 7 здобувачів вищої освіти з 8 (90%).

Всі здобувачі вищої освіти відповіли, що знайомі з поняттям академічної доброчесності. Переважна більшість магістрів відповіли, що їм відомі всі види порушень академічної доброчесності.

Також всі студенти підтвердили, що їх інформують науково-педагогічні працівники та куратор про процедуру дотримання академічної доброчесності під час навчання в університеті та їм відомо про використання в університеті програмного забезпечення для автоматичного виявлення плагіату у роботах здобувачів.

На запитання «Чи відомо Вам про наслідки порушення академічної доброчесності, передбачені для здобувачів вищої освіти в ДНУ?» та «Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в ДНУ?» 90% студентів відповіли ствердно. Стосовно того, чи приймаються в університеті заходи проти здобувачів, в роботах яких виявлено елементи плагіату, частина здобувачів (70%) відповіли, що не чули про такі випадки (або не знають), 30% відповіли «так». Серед перерахованих заходів, які використовуються в університеті при виявленні плагіату у роботах здобувачів вищої освіти студенти відзначили наступні: це негативно впливає на підсумкову оцінку при захисті роботи, така

робота не зараховується, пропонується часткове доопрацювання роботи, здобувач відраховується.

На запитання «Які санкції щодо здобувачів Ви вважаєте доцільними у разі виявлення і доведення академічної недоброчесності?» майже всі студенти обрали варіант, що потрібно повторне проходження оцінювання, 60% також відмітили, що потрібно повторне проходження відповідного освітнього компонента програми (повторне вивчення дисципліни), 10% - відрахування з університету.

Майже всі вважають доречними проведення дискусій, тренінгів, майстер-класів та інших заходів для популяризації академічної доброчесності з-поміж здобувачів вищої освіти, однак була лише одна ствердна відповідь на запитання «Чи приймали Ви участь у подібних заходах?»

Всі без винятку студенти зазначили, що, на їх думку, система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ДНУ є об'єктивною. Серед запропонованих ресурсів та процедур, які студенти особисто використовують у процесі написання робіт всі відмітили, що завжди доступні матеріали і вони аналізують, цитують із зазначенням джерела та невелика частина відмітила також, що в окремих випадках опрацьовують доступні матеріали, аналізують, цитують із зазначенням джерела.

На питання «Чи стикалися Ви під час навчання з упередженим ставленням до Вас, з необ'єктивним оцінюванням, некоректною поведінкою викладачів або інших співробітників?» 90% відповіли «ні».

Було проведено анкетування щодо якості організаційного та інформаційного забезпечення ОП «Біохімія та фізіологія». В опитуванні прийняло участь 8 здобувачів вищої освіти (100%).

Всі здобувачі вищої освіти підтвердили, що навчання відбувається у відповідності до затвердженої освітньої програми. На питання «Чи приймали Ви участь у складанні або обговоренні освітньої програми?» 25% відповіли ствердно. Всі студенти зазначили що у цілому вони задоволені якістю навчання за ОП "Біохімія та фізіологія" . На питання «Як Ви оцінюєте рівень організації навчального процесу?» 75% оцінили як високий та 25% як середній. Також 75% відповіли, що повністю задоволені розкладом занять, 25% відповіли, що частково задоволені. Всі магістри відповіли, що отримують всю необхідну інформацію щодо організації освітнього процесу. На питання «Як Ви оцінюєте достатність обсягу часу, який виділяється на вивчення навчальних дисциплін?» 62,5% відповіли що цілком достатній та 37,5% - недостатній.

На питання «Чи маєте Ви можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання?» відповіді розподілилися наступним чином: «так» - 37,5%, «частково» - 62,5%. Переважна кількість студентів дуже високо оцінили підтримку куратора. Серед питань, за якими вони отримують допомогу від куратора були зазначені наступні: обізнаність розкладом занять, залученість до наукових та культурних заходів, складання індивідуального плану. На питання «Чи маєте Ви можливість відвідувати лекції фахівців університету та інших ЗВО?» переважна більшість відповіла позитивно. Серед заходів, у яких студенти приймали участь під час навчання в магістратурі, були зазначені

конференції та семінари. 90% здобувачів вищої освіти не відмітили проблем змісту і організації навчального процесу, які потребують вирішення.

Асп. Курченко В.О. повідомила про результати опитування випускників магістрів за освітньою програмою «Системна біологія та гідробіоресурси».

Найвищі (максимальні) бали отримали такі критерії: «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню», «Навчання було сучасним та практично орієнтованим», «Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно».

Менші бали отримали такі критерії: «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування (знання іноземної мови, фахове стажування, набуття додаткових компетентностей, поглиблене навчання за фахом тощо)».

При оцінюванні випускниками діяльності підрозділів університету було отримано найвищі (максимальні бали) майже усіма підрозділами, окрім «Відділу зв'язків з виробництвом та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників», «Профбюро факультету», «Профком ДНУ».

На питання «Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись на неї?» відповідали так: «Відносно, на другому курсі був запрошений роботодавець де я працюю по даний час (але конкурс був 1 людина на 40 чоловік)». На питання «Чого мене, на мою думку, не навчили, а це потрібно на сучасному ринку праці?» відповідали: «На кафедрі дуже розгорнуто пояснюють актуальність роботи на той чи інший ділянці (тому я вважаю, що мене навчили усьому)». На питання «Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВВЕСТИ до освітнього процесу?» відповідали так: «Більше приділяти часу для пояснення подальшого працевлаштування, обов'язки та що необхідно більш поглиблено вивчати. Я вважаю що на перших етапах навчання це дуже стимулює до навчального процесу». На питання «Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВІВЕСТИ з освітнього процесу?» відповідали «Таких немає».

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара: «Залучати як можна більше молодих працівників, які дійсно люблять свою роботу та вносять новизну у навчальний процес (для залучення нових студентів)».

Стосовно результатів анкетування щодо якості забезпечення навчального процесу матеріально-технічними ресурсами можна повідомити наступне. На питання: «На Вашу думку, які проблеми матеріально-технічного забезпечення навчального процесу потребують вирішення?» відповіді були такими: «стан лабораторій, стан лекційних аудиторій». Чи доступні Вам потрібні підручники, посібники та інші методичні матеріали (в друкованому або електронному вигляді)? відповідали «Повністю задоволений».

Відповіді на питання «Чи задоволені Ви комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу?»: «Частково задоволені».

Анкетування «Якість організаційного та інформаційного забезпечення» виявило наступне. На питання: «У яких заходах Ви приймали участь під час навчання в магістратурі?» випускники відповідали так: «Конференції, семінари». «Чи маєте Ви можливість відвідувати лекції фахівців університету та інших ЗВО?»: «Не маю такої необхідності»

З яких питань Ви отримуєте допомогу від куратора?: «Складання індивідуального плану, інше».

Як високо Ви оцінюєте підтримку куратора групи?: «Дуже високо».

Чи задоволені Ви розкладом занять?: «Повністю задоволений».

Анкетування щодо «Дотримання академічної доброчесності здобувачами ОП «Системна біологія та гідробіоресурси» виявило наступне.

На питання «Чи стикалися Ви під час навчання з упередженим ставленням до Вас, з необ'єктивним оцінюванням, некоректною поведінкою викладачів або інших?» випускники відповідали: «Ні».

«Виберіть ресурси та процедури, які Ви особисто використовуєте у процесі написання робіт?»: «Завжди доступні матеріали, аналізую, цитую із зазначенням джерела».

«Чи об'єктивна, на Вашу думку, чинна система оцінювання результатів?»: «Так».

«Чи доречними, на Вашу думку, є проведення дискусій, тренінгів, майстер-класів та інших заходів для популяризації академічної доброчесності?»: «Так».

«Які санкції щодо здобувачів Ви вважаєте доцільними у разі виявлення і доведення академічної недоброчесності?»: «Повторне проходження оцінювання; відрахування з університету».

«Чи приймаються в університеті заходи проти здобувачів, в роботах яких виявлено елементи плагіату?»: «Так, але не чув про такі випадки».

«Які види порушень академічної доброчесності Вам відомі (оберіть з переліку)?»: «Усі види порушень мені відомі», «жоден з видів порушень мені не відомий», «академічний плагіат».

Доц. Кофан І.М. проаналізувала основні результати здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 014.05 Середня освіта (ОП Біологія та здоров'я людини) (другий освітній рівень – магістерський) та здобувачів, що навчаються за спеціальністю 091 Біологія (ОП Біорізноманіття та ландшафтний дизайн) (другий рівень – магістерський) на біолого-екологічному факультеті. Слід зазначити, що в анкетуванні взяли участь 14 студента кафедри фізіології та інтродукції рослин. Опитування студентів було анонімним.

В «Анкеті випускника» 75% студентів відповіли, що навчаються на бюджеті, а лише 25% на контракті. Всі здобувачі вищої освіти оцінили якість здобутої освіти за певними критеріями на «відмінно». Щодо викладання дисципліни викладачем українською мовою, регулярного опитування щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін, то всі здобувачі відповіли «Так». Також студенти відмітили, що будуть рекомендувати ДНУ за своєю спеціальністю. Щодо діяльності підрозділів університету, то студенти оцінили в 4-5 балів, що є гарним показником роботи підрозділів університету.

Здобувачі на питання «Чи складно Вам було знайти перше місце роботи?» відповіли «Ні, не складно». Також студенти зазначають що їх навчили всьому що необхідно на сучасному ринку праці. Доповнюють, що вивести дисципліни не потрібно, адже всі дисципліни є корисними, а щодо «дати дисципліни», то уточнюють «слід додати психологію» і пояснюють це тим, що при спілкуванні з дітьми, за їх спеціальністю, це є необхідним.

Студенти повністю задоволені навчанням у ДНУ, що ніяких поправок та побажань щодо змін не виникало.

В анкеті «Якість забезпечення навчального процесу матеріально-технічними ресурсами» на питання щодо стану лекційних аудиторій та стану лабораторій більшість студентів відповідають «Так, задоволені». Також студенти високими балами оцінили роботу бібліотеки та комп'ютерне забезпечення, але додають «Мало інтерактивних дошок».

В анкеті «Якість організаційного та інформаційного забезпечення» студенти відповіли, що знають що навчаються за затвердженою освітньою програмою. Також здобувачі відмітили, що вони приймали участь в обговоренні освітньої програми; щодо якості навчання студенти відповідають «повністю задоволені». Рівень організації навчального процесу оцінюють високо. Щодо розкладу занять, то тут відповіді різні: (80% - повністю задоволені, а лише 20% - частково задоволені). Здобувачі вищої освіти зазначили, що вони отримують всю необхідну інформацію, їм достатньо часу на вивчення навчальних дисциплін, також більшість студентів відповіли, що мають можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання. Кураторів групи оцінюють високими балами, також зазначили, що отримують багатогранну допомогу від них.

Студенти приймали участь у семінарах (57%) та у конференціях (43%). На питання «Чи є проблеми змісту і організації навчального процесу, які потребують вирішення?» здобувачі вищої освіти відповіли «Немає проблем».

В анкеті «Дотримання академічної доброчесності» всі здобувачі вищої освіти відповіли, що знайомі з поняттям «академічної доброчесності» та всі зазначили що їм відомі всі види порушень академічної доброчесності. Всі студенти відповіли, що їх інформують науково-педагогічні працівники та куратори про процедуру дотримання академічної доброчесності; здобувачі вищої освіти ознайомлені з програмою забезпечення для автоматичного виявлення плагіату у роботах, з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в ДНУ, відомо про наслідки порушення цих правил та які можуть бути подальші дії. Всі одногласно відмітили, що вважають доречним проведення тренінгів, майстер-класів із заходів популяризації академічної доброчесності з-поміж здобувачів вищої освіти. І саме тому всі приймали участь у подібних заходах. Також студенти зазначили, що оцінювання завжди було коректним, об'єктивним та чесним для всіх здобувачів вищої освіти.

Хотілося б зазначити, що після рекомендацій галузевої експертної ради, розгляду та обговорення пропозицій стейкхолдерів (роботодавців та здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти), НПП кафедри фізіології та інтродукції рослин щодо вдосконалення освітньої програми «Середня освіта

(Біологія та здоров'я людини)» було прийнято рішення про внесення змін до програми, а саме:

1. Внести зміни до ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» за першим (бакалаврським) вищої освіти (редакція №2, 2020р.) та другим (магістерським) рівнем (редакція №2, 2020р.), *що стосуються уточнення назви професійної кваліфікації та первинних посад, на яких можуть працювати випускники, відповідно до Наказу Міністерства економіки України № 810 від 25 жовтня 2021 року «Про затвердження Зміни №10 до національного класифікатора ДК 003:2010»:*

1.1 В профілі освітніх програм **професійну кваліфікацію** «Вчитель біології та здоров'я людини» замінити на *«Вчитель закладів загальної середньої освіти за предметною спеціальністю – біологія та здоров'я людини».*

1.2. В профілі освітніх програм **придатність до працевлаштування** викласти таким чином:

«Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»:

232 Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти

2320 Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти

235 Інші професіонали в галузі освіти та навчання;

2359 Інші професіонали в галузі освіти та навчання;

2359.2 Методист закладу позашкільної освіти».

2. З метою покращення були внесення змін до переліку освітніх компонент ОПП за другим (магістерським) рівнем для набору 2022/2023 н.р., а саме:

1) Запроваджено окрему дисципліну *«Методичні аспекти викладання основ здоров'я в середній освіті»* обсягом 3 кредити, викладання у 2 семестрі, форма підсумкового контролю – екзамен.

Підстава: рекомендації галузевої експертної ради, які були надані при проходженні акредитаційної експертизи ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» за другим (магістерським) рівнем. Дисципліна передбачає вивчення принципів, методів та засобів навчання основ здоров'я, особливостей методики проведення уроків предмета «Основи здоров'я», позаурочної, позакласної та позашкільної форм організації навчально-виховної роботи з основ здоров'я людини, методики пропаганди здорового способу життя в процесі навчання предмета «Основи здоров'я» у базовій та профільній середній освіті.

2) Дисципліну ОК 2.3 «Методика навчання біології та основ здоров'я у базовій та профільній середній освіті» (обсягом 4 кредити, викладання у 1 семестрі, форма підсумкового контролю – екзамен) замінено на дисципліну ОК 2.3 *«Методика навчання біології та інтегрованих курсів у базовій та профільній середній освіті»* (обсягом 4 кредити, викладання у 1 семестрі, форма підсумкового контролю – екзамен).

Підстава: введення окремої дисципліни «Методичні аспекти викладання основ здоров'я в середній освіті» (п.1); розширення змістового

наповнення нової дисципліни пов'язано з сучасними тенденціями розвитку методичних підходів навчання природничих дисциплін в середній освіті, необхідністю відобразити в переліку компонент ОП інтеграційні процеси, що відбуваються в середній освіті у галузі природничих наук.

3) Замість дисциплін ОК 2.8 «Методика та організація практичної роботи з біології та здоров'я людини у закладах середньої освіти» (обсягом 3 кредити, викладання у 2 семестрі, форма підсумкового контролю – екзамен) та ОК 2.5 «Еколого-натуралістична та дослідницька робота в школі» (обсягом 3 кредити, викладання у 2 семестрі, форма підсумкового контролю – диф.залік) введено в перелік дисципліну ОК 2.8 «*Методика та організація практичної і дослідницької роботи з біології в школі*» (обсягом 3 кредити, викладання у 2 семестрі, форма підсумкового контролю – екзамен).

Підстава: зміни обсягу та кількості компонентів у переліку ОП у зв'язку із введенням нової дисципліни «Методичні аспекти викладання основ здоров'я в середній освіті» (п.1).

4) Перенесено викладання дисципліни ОК 2.7 «Молекулярні та генетичні основи процесів метаболізму, спадковості та мінливості» (обсягом 3 кредити, форма підсумкового контролю – екзамен) з 2 семестра у 1 семестр (обсягом 3 кредити, форма підсумкового контролю – диф.залік). Підстава: зміни кількості компонентів у переліку ОП та структурно-логічної схеми послідовності їх викладання.

Доц. Шульман М.В.: повідомила про проведене анкетування серед випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 101 Екологія (ОП «Екологія» та «Промислова екологія та охорона біосистем»).

Опитування за «**Анкетою випускника**» проходило за 5-тибальною шкалою. За спеціальністю 101 Екологія переважна частина опитаних на відмінно оцінила рівень набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок, двоє здобувачів – добре. Так само випускники оцінили сучасність та практичну орієнтованість навчання, а також використання викладачами сучасних методів викладання. Об'єктивність та прозорість оцінювання знань усіма опитаними була оцінена на відмінно. Також переважна більшість опитаних зазначила, що проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня їх знань, професійних компетентностей та практичних навичок, а навчання в Університеті посприяло отриманню додаткових переваг для працевлаштування. 100 % опитаних зазначило, що викладання здійснювалось виключно державною мовою, впродовж навчання їх регулярно опитували щодо якості викладання. Усі опитані рекомендуватимуть іншим навчатися в ДНУ за спеціальністю, де навчались вони. Опитувані також оцінили роботу структурних підрозділів університету: деканат на «4» та «5», випускові кафедри на «5», гуртожиток на «4» і «3», рекламно-договірний відділ (ті, хто навчався за контрактом) на «5», бухгалтерію переважно на «4», приймальну комісію на «4» і «5», наукову бібліотеку на «5», палац студентів отримав різноманітні оцінки (від «3» до «5»), студентський відділ, рада студентів факультету «5» і «4», відділ зв'язків з виробництвом та профбюро факультету переважно отримали «4».

Здобувачі зазначили, що під час навчання їх навчили усьому необхідному, роботі з документами та практичним навичкам. На питання «Які дисципліни, на мою думку, необхідно ввести до освітнього процесу?» випускники відповіли, що треба розширити екологічний матаналіз та увести дисципліни, пов'язані з практичним застосуванням СЕО та екологічним туризмом. *З приводу цього на наступний 2022-2023 навчальний рік планується оновлення змісту робочої програми дисципліни «Сучасні методи комплексної оцінки впливу на довкілля» та запроваджуються нові обов'язкові дисципліни «Екологічна рекреація» та «Стратегічна екологічна оцінка», що вже затверджено РЗЯВО ДНУ.* На питання «Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВИБЕСТИ з освітнього процесу?» здобувачі відповіли «жодної». 11 жовтня 2021 р. представники від здобувачів ОП «Екологія» та «Промислова екологія та охорона біосистем» запрошувались на розширене засідання випускових кафедр, де могли висловити свою думку та прийняти участь в обговоренні даних питань.

Результати за анкетую «Дотримання академічної доброчесності здобувачами ОП «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти» показали, що 100 % опитаних на питання «Чи знайомі Ви з поняттям академічної доброчесності?» відповіли «так» і перерахували усі відомі їм види порушень академічної доброчесності. На питання «Чи інформують Вас науково-педагогічні працівники та куратор про процедуру дотримання академічної доброчесності під час навчання в університеті?» 100% опитаних відповіли «так». Усі опитані підтвердили, що знають про використання в університеті програмного забезпечення для автоматичної перевірки на плагіат та про наслідки порушення академічної доброчесності, передбачені для здобувачів вищої освіти в ДНУ. На питання «Чи приймаються в університеті заходи проти здобувачів, в роботах яких виявлено елементи плагіату?» 45% опитаних відповіли ствердно, інші відповіли, що не чули про такі випадки. Переважна більшість опитаних відповіла, що ознайомена з документами, які регулюють політику дотримання доброчесності в ДНУ.

Результати анкетування «Якість забезпечення навчального процесу матеріально-технічними ресурсами» показали, що усі опитані вважають стан лекційних аудиторій задовільним. 60% опитаних вказали, що повністю задоволені комп'ютерним забезпеченням навчального процесу, 40% – що частково задоволені. Роботою бібліотеки задоволені усі опитані і зазначають, що мають доступ до потрібних підручників, посібників та інших методичних матеріалів (в друкованому або електронному вигляді). 50% опитаних задоволені станом лабораторій, 50% – частково задоволені. *З цього приводу планується закінчення ремонту в лабораторіях кафедри зоології та екології, а також закупівля нового обладнання.*

Результати анкетування щодо «якості організаційного та інформаційного забезпечення навчального процесу за ОП «Екологія» для другого (магістерського) рівня навчання» продемонстрували, що 100% опитаних знають, що їх навчання відбувається у відповідності до затвердженої освітньої програми, половина опитаних зазначила, що приймала участь в складанні або обговоренні освітньої програми. 70% опитаних зазначили, що

повністю задоволені якістю навчання на ОП, інші 30% – частково задоволені. 90% опитаних високо оцінили рівень організації навчального процесу на ОП. 60% опитаних повністю задоволені розкладом занять, 40% – частково задоволені. 100% опитаних показали, що отримують усю необхідну інформацію щодо організації освітнього процесу. Обсяг часу, який виділяється на вивчення навчальних дисциплін, усі респонденти оцінили, як цілком достатній. Також усі опитані підтвердили, що мають можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання. На питання «Як високо Ви оцінюєте підтримку куратора групи?» надійшли відповіді «дуже високо» (переважна кількість), «достатньо» та «задовільно» (одна відповідь). Здобувачі зазначили, що отримують допомогу куратора з приводу обізнаності розкладом, залученості до наукових та культурних заходів, складання індивідуального плану навчання. На питання «Чи маєте Ви можливість відвідувати лекції фахівців університету та інших ЗВО?» переважна більшість опитаних відповіла, що мають, але частина відповіла, що не мають такої необхідності. 100% опитаних зазначили, що під час навчання приймали участь у конференціях або семінарах. Усі опитані відповіли, що не бачать проблем змісту і організації навчального процесу, які потребують вирішення.

Заходи з реалізації покращення забезпечення ОНП Екологія:

1. Опираючись на коментарі та пропозиції студентів, а також на рекомендації стейкхолдерів, було запропоновано внести деякі зміни в ОП «Екологія» для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у 2022-2023 н.р., а саме:

1). В ОПП «Екологія» для другого (магістерського) рівня:

- дисципліну «Екологічний менеджмент і аудит» замінити на «Менеджмент та планування в екології»;
- дисципліну «Фіторізноманіття та його охорона» - на «Збереження та відтворення біорізноманіття»;
- дисципліну «Екологічні проблеми літосфери» - на «Стратегічна екологічна оцінка».
- Також затвердити фокус, особливість ОПП і уточнену матрицю відповідності компетентностей і програмних результатів компонентам ОП.

2). В ОПП «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня:

на 1-му курсі:

- дисципліну «Геологія з основами геоморфології та біогеоценологічна хімія» замінити на «Хімія» (5 кредитів);
- дисципліну «Загальна екологія (та неоекологія)» замінити на «Загальна екологія» і збільшити обсяг до 8 кредитів;
- дисципліни «Біологічні основи екології (ботанічний аспект)» (8 кредитів) та «Біологічні основи екології (зоологічний аспект)» (8 кредитів) об'єднати в один курс «Біологічні основи екології» (12 кредитів);
- збільшити кількість кредитів для освітніх компонентів «Екологічна гідрологія» до 4, «Моніторинг довкілля» до 6;

на 2-му курсі:

- дисципліну «Економіка природокористування» замінити на «Геологія та біогеохімія»;
- збільшити кількість кредитів для дисципліни «Екологія рослин» до 4;

на 3-му курсі:

- дисципліни «Заповідна справа» (3 кредити) та «Охорона біорізноманіття екосистем» (3 кредити) об'єднати в один курс «Заповідна справа та охорона біорізноманіття» (4 кредити);
- дисципліну «Хімічний аналіз компонентів екосистем» замінити на «Технології поводження з відходами»;
- перенести викладання дисципліни «Моделювання та прогнозування стану довкілля» на 4 курс і збільшити обсяг до 4 кредитів.

на 4-му курсі:

- дисципліну «Методи біогеоценологічних досліджень» замінити на «Степове лісознавство»;
- дисципліну «Екологічні основи землеробства та агрохімія ґрунтів» замінити на «Екологічні основи рекультивації земель»;
- дисципліну «Урбоекологія та технологія поводження з відходами» (3 кредити) замінити на «Урбоекологія» (6 кредитів).

Ці пропозиції було ухвалено на розширеному засіданні кафедр зоології та екології і геоботаніки, ґрунтознавства та екології (Протокол № 2 від 11 жовтня 2021 року).

2. Періодично оновлюється навчальне, науково-методичне забезпечення викладання ряду дисциплін. У 2021 році вийшли наступні навчальні посібники та методичні розробки:

1). Пахомов О.Є., Петрушевський В.Б. Просторова організація біогеоценозів (частина 2). Навчально-методичний посібник для самостійної роботи; Дніпро: вид-во «АРБУЗ», 2021. – 36 с.

2). Кунах О.М., Жуков О.В. Соціальна екологія: Навчально-методичний посібник, Дніпро: вид-во «АРБУЗ», 2021. – 61 с.

3). Методичні рекомендації до вивчення курсу «Методи біогеоценологічних досліджень» / В. А. Горбань, В. М. Яковенко, О. В. Котович. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 16 с.

4). Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Ландшафтна екологія»/ В.М. Яковенко, В. А. Горбань, О. В. Котович. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 16 с.

5). Спецпрактикум із курсу «Діагностика та оптимізація стану ґрунтів» / О. В. Котович, В. А. Горбань, В. М. Яковенко. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 16 с.

6). Лабораторний практикум із курсу «Загальна екологія та неоекологія» / В. А. Горбань. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 28 с.

7). Лісовець О.І., Масюк О.М. Посібник до вивчення дисципліни «Природні ресурси екосистем степової зони» – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 32 с.

8). Лісовець О.І. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Фіторізноманіття та його охорона» – Дніпро: РВВ ДНУ, 2021. – 16 с.

3. Суттєво розширена база мультимедійних матеріалів з дисциплін які викладаються студентам екологам.

4. Постійно оновлюється матеріал для презентацій, що активно використовуються при вивченні дисциплін у режимі дистанційного навчання.
5. Наразі завершується ремонт у лабораторіях кафедри зоології та екології, а також планується закупівля нового обладнання.
6. Викладачами кафедр періодично проводжуються онлайн-семінари щодо ефективного опанування здобувачами вищої освіти освітньої програми з екології. Зокрема присвячена увага: використанню можливостей дистанційного навчання; пошуку та опрацювання навчальних і методичних матеріалів у мережі Інтернет; участі студентів у наукових конференціях і семінарах.

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти до уваги звіт за результатами опитування випускників та НПП з питань організації освітнього процесу та представників ринку праці – з питань освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності; звіт щодо аналізу стану освітньої діяльності та якості вищої освіти на біолого-екологічному факультеті.
2. Підготувати свої рекомендації щодо вдосконалення діяльності з урахуванням освітніх пропозицій та обговорити їх на засіданнях кафедр.

Головуючий на засіданні,
Голова із забезпечення якості
вищої освіти та освітньої діяльності
біолого-екологічного факультету,
канд. біол. наук., доцент

Оксана ДРЕГВАЛЬ

Секретар засідання,
доцент кафедри
фізіології та інтродукції рослин,
канд. біол. наук., доцент

Ірина КОФАН